

Raadsvoorstel 68
Vergadering 5 juli 2011

Gemeenteraad

Onderwerp : Vaststelling Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa

B&W vergadering : 31 mei 2011

Dienst / afdeling : S&B / ROV

Aan de gemeenteraad,

Op 18 november heeft ons college de Intergemeentelijke Structuurvisie (ISV) Rijk van Dommel en Aa (RvDA) met plan-MER ter inzage gelegd. De inspraakreacties zijn verwerkt zoals vastgelegd in de Nota van Zienswijzen (NvZ). Conform de beslissing daartoe van de Stuurgroep Brainport-oost stelt ons college u voor deze stukken vast te stellen voor zover het het grondgebied van onze gemeente betreft.

Het plangebied van de ISV is, in grote lijnen, het gebied tussen Eindhoven en Helmond, exclusief de bebouwde kommen van de inliggende steden en dorpen. Zeven gemeentes hebben grondgebied in het RvDA; deze gemeenten zijn Eindhoven, Son, Laarbeek, Nuenen, Geldrop-Mierlo, Someren en Helmond. In regionaal verband is het beleid uitgezet om dit gebied te ontwikkelen tot het centrale recreatie- en groengebied van de regio. Dit beleid vindt zijn oorsprong in de wens om de regio als Brainport verder economisch te ontwikkelen, waartoe diverse gebiedsontwikkelingen ter bevordering van de bereikbaarheid, aanbod van bedrijventerreinen én verbetering van het woon- en vestigingsklimaat in gang gezet zijn. Het RvDA is één van deze ontwikkelingen en dient uit te groeien tot het centrale gebied waarin alle gewenste recreatievoorzieningen, een fraai landschap én veel natuur aanwezig zijn. Conform deze doelstelling besteedt de ISV RvDA veel aandacht aan groene, blauwe en recreatieve mogelijkheden, en aan de bereikbaarheid. Ook is het terugdringen van verkeerslast een aandachtspunt, met name realiseerbaar zodra de Noord-oost Corridor (NOC) (specifiek: de oost-west verbinding) aangelegd is.

Middels voorliggend raadsvoorstel en –besluit zult u, voor zover het het grondgebied van onze gemeente betreft, deze ontwikkelingslijn voor het grondgebied van onze gemeente vastleggen. Daarbij wordt niet alleen een fraaie en wenselijke ontwikkeling mogelijk gemaakt, doch tevens wordt er in regionaal verband, in dit geval door zeven gemeentes in de regio, gecoördineerd ruimtelijk beleid in gang gezet ter bevordering van de gezamenlijk gevoelde wens de economische ontwikkelpotenties van de regio verder te benutten.

In het hierna volgende geven wij u een toelichting op deze structuurvisie, op de plaats die zij inneemt in het grotere verband van Brainport respectievelijk Brainport-oost, en op de procedurele aspecten.

Beleidsmatige context

Wensbeeld

De ISV is opgesteld als een uitwerking van het “Wensbeeld”: het Wensbeeld is in 2009 opgesteld als een eerste verkenning van de mogelijkheden om het RvDA (toen nog: Middengebied) te ontwikkelen tot het groene recreatiegebied voor de Brainport-regio. In het Wensbeeld zijn de belangrijkste ruimtelijke gegevens geïdentificeerd: drie groene- c.q. groenblauwe zones, de beekdalen, de mogelijkheden voor zowel extensieve als intensieve recreatie, het fraaie landschap, de bereikbaarheids- en verkeersaspecten én de cultuur-historische gegevens die mede identiteit aan het gebied geven.

Op 2 februari 2010 heeft u ingestemd met het doorvertalen van het wensbeeld in een Intergemeentelijke Structuurvisie. Ook de gemeenteraden van de andere betrokken gemeenten hebben hiermee, soms met aantekeningen, ingestemd. Dit geldt ook voor beide in het gebied actieve Waterschappen.

Voor wat betreft de uitvoeringsparagraaf is aansluiting gezocht bij de op dat moment in het gebied bekende uitvoeringsprojecten, zoals die bijvoorbeeld in het verband van de reconstructie geïdentificeerd zijn. Met

deze benadering is in eerste instantie een redelijk compleet beeld van het gebied en de ontwikkelmogelijkheden ontstaan. Het lijkt waarschijnlijk dat in de komende actualiseringen van de uitvoeringsparagraaf het overzicht van uitvoeringsprojecten geprioriteerd en aangevuld zal moeten worden. De systematiek van de ISV, met regelmatige actualiseringen, biedt hiertoe de mogelijkheid.

Thema's

De ontwikkeling van het RvDA wordt in de ISV uitgedrukt in een aantal thema's:

1: Natuur en water

Het is evident dat natuur en water een leitmotiv in de ontwikkeling van het RvDA moeten zijn. Daarbij zijn naast de recreatieve potenties en de waterbeheersing ook de ecologische aspecten van belang. Het is ook op dit punt dat de inbreng van de beide Waterschappen onontbeerlijk is. In de ISV wordt een beleid uitgezet dat moet leiden tot een aantal natuurzones, tot opwaardering van de beekdalen (de mooiste van de provincie!) en reservering van ruimte voor natuur ook daar waar vanuit bijvoorbeeld recreatieve belangen die ruimte beperkt wordt.

2: Recreatie

Tweede pijler voor het RvDA is de recreatie. Daarbij is extensieve recreatie erg belangrijk: benutting van het landschap, natuur en water en cultuurhistorische gegevens ten behoeve van individuele recreatie, waartoe ook een passende ontsluiting voor niet-gemotoriseerd verkeer voorzien is. Daarnaast is de intensieve recreatie in met name het centrale deel van het RvDA van belang. Hiertoe wordt de ruimte beschikbaar gesteld, en de ontwikkeling ervan afhankelijk gesteld van nog nader vorm te geven beleid terzake.

3: Identiteit en beleving

Het RvDA is nu reeds een fraai gebied, niet in het minst door de cultuur-historisch waardevolle objecten die het landschap sieren. Opvallend daarbij zijn de watermolens en de oude torens. De identiteit van het oude Brabantse landschap verdient het gekoesterd te worden. Daarnaast is de ligging in de zich ontwikkelende Brainport eveneens een identiteit gevende factor: ook die aansluiting is onderkend in de ISV. Om dit landschap te kunnen beleven is toegankelijkheid én uitdaging van belang: er zijn evenementenmogelijkheden én bereikbaarheidsprojecten voorzien.

4: Economische dragers

Onderkend wordt dat het RvDA een wezenlijk deel vormt van de Brainport. Toch bevat het gebied zelf relatief weinig opbrengst genererende ontwikkelingen. De beide belangrijkste economische functies in het gebied zijn de agrarische sector en de recreatie. Voor beide zal beleid ontwikkeld worden om de aansluiting bij deze ontwikkeling te faciliteren.

5: Infrastructuur (utilitair)

De NOC speelt een belangrijke rol in deze ISV, namelijk als afvanger van verkeer dat niet in het gebied wil zijn. Als de NOC in gebruik genomen wordt kan een aantal wegen in capaciteit/klassering teruggebracht worden. Dat betreft met name de A270, de N614 en de N615. Daarmee zullen de recreatiewaarde van het gebied én het woonklimaat van de woonwijken in de nabijheid van deze wegen sterk verbeterd worden.

6: Als laatste hieraan toe te voegen: beleidvormende projecten

Strikt genomen geen onderdeel van de uitvoeringsparagraaf, maar wel van belang zijn de volgende fasen in de ontwikkeling van beleid. Dat betreft met name beleid ten opzichte van de agrarische en de recreatiesector, en het Landschapsplan annex –programma waarin het beleid ten aanzien van o.a. de natuuraanleg en compensatie verder uitgewerkt wordt.

De ISV gaat nader in op deze thema's, en ook in het MER worden ze besproken.

Gemeentelijke structuurvisies

In de ISV zijn de betreffende delen van de gemeentelijke structuurvisies opgenomen en besproken. Geconstateerd is dat er geen tegenspraken zijn tussen de ISV en de gemeentelijke structuurvisies, dat het intergemeentelijke karakter als meerwaarde vooral het gezamenlijk, geïntegreerd en gecoördineerd opereren in deze ontwikkeling aangeeft.

Samenhang met Noord-oost Corridor en MEROS

De projecten NOC en RvDA zijn niet alleen beide onderdeel van Brainport-oost, en in procedure (ongeveer) gelijklopend, ook inhoudelijk is er een grote samenhang: het economisch versterken van de regio door zowel

de bereikbaarheid als het leefklimaat te verbeteren. Overigens heeft deze medaille ook een derde zijde: het voorzien in voldoende woon- en werklocaties, waarmee de samenhang met MEROS aangegeven is. Deze samenhangen komen op de volgende punten concreet aan de orde:

- in de ISV RvDA is geen specifiek verkeersonderzoek opgenomen: de verkeersaspecten komen in de procedure betreffende de NOC voldoende aan bod.
- het zoekgebied voor de NOC is op de kaart in de ISV aangegeven.
- de oost-west verbinding zal geen ontwikkelas worden. Om die reden is de omgeving ervan, het huidige zoekgebied, in de ISV als groen gebied ingetekend.
- De NOC zal de verkeersdruk op het RvDA verminderen: het voornemen is om van die mindere druk goed gebruik te maken door de projecten N614 en N615 op te voeren (downgraden) en vooral A 270 ombouwen naar N 270, waarmee het leefklimaat in het RvDA én in Helmond in hoge mate gediend zal zijn. De nieuwe N 270 zal in dat plan wellicht tevens een testfunctie ten behoeve van de automotive-campus kunnen krijgen. Van belang is het dat deze aanpassingen pas in kunnen gaan op het moment dat de NOC gerealiseerd is.

Afsprakenkader

Door Rijk, Provincie en SRE is in een convenant de toekomstige ontwikkeling van Brainport vastgelegd. Dit zogenaamde Afsprakenkader geeft voor het RvDA aan dat alle betrokken partijen, ook Rijk en Provincie dus, verantwoordelijkheden dragen en bijdragen zullen leveren. Het Afsprakenkader geeft ook enkele tijdsplanningen, onder andere een "sluitende businesscase" in het voorjaar van 2012 betreffende alle drie de Brainport-oost projecten: RvDA, MEROS en NOC.

Rijksbufferzone

Zoals bekend, is het SRE in opdracht van de Stuurgroep Brainport-oost inmiddels ver gevorderd met het opstellen van een voorstel voor een Rijksbufferzone (RBZ) in het gebied van het RvDA. Het ambtelijk afgeronde voorstel zal in mei/juni in de regiораad besproken worden, en wordt direct daarna ter vaststelling in de stuurgroep Brainport-oost gebracht.

Voor de Stuurgroep zijn er dan twee punten waarop een beslissing genomen dient te worden:

- Accorderen van het voorstel, inhoudelijk (betreft de voorgestelde begrenzing)
- De vraag m.b.t. het wel of niet doorsturen naar de minister als voorstel voor een RBZ.

Naar aanleiding van de ontwerp-ISV heeft het ministerie hier reeds op gereageerd met een brief onder andere inhoudende dat er geen RBZ afgekondigd zal worden doch dat dit beleid overgaat naar de provincie (die dat nog niet geaccepteerd heeft). Het is aan de Stuurgroep te besluiten hoe hiermee om te gaan.

Vastgesteld kan worden dat een ontwikkeling als het RvDA zónder RBZ in ieder geval moeilijker uitvoerbaar zal zijn dan met een RBZ. Van belang daarbij is enerzijds het wegvallen van de met rijksgezag vastgelegde verstedelijkingsgrens die voor alle betrokkenen als een hard gegeven zal gelden, anderzijds en daarmee samenhangend het (waarschijnlijk) niet of veel minder materieel ondersteunen door het Rijk van deze ontwikkeling.

Vastgesteld kan worden dat het RvDA in principe geen winstgevende exploitatie kan zijn: er zijn te veel geld kostende elementen zoals natuurontwikkelingen en grotere en kleinere infrastructurele ingrepen, en te weinig kostendragers. Desondanks is de Stuurgroep van mening dat de beoogde ontwikkeling in ieder geval voortgezet zal moeten worden. Daarbij spelen de volgende overwegingen:

- Het is niet formeel vastgesteld dat er geen bijdrage van het rijk ter beschikking zal komen. Wel is duidelijk vast te stellen dat het rijk als één van de ondersteunende partijen in deze ontwikkeling participeert en die ondersteunende rol tot nu toe en waarschijnlijk ook in de toekomst waar heeft willen maken;
- Ten behoeve van investeringen in groen en groen/blauw zijn ook compensatiemiddelen (onder voorwaarden) benutbaar;
- De Regio is het onderling eens dat deze ontwikkeling de meest wenselijke is, en past in het streven Brainport blijvend tot een economisch belangrijke regio te maken;
- Gezocht kan worden naar middelen van andere overheden en wellicht commerciële partijen;

- Het RvDA betreft méér dan alleen natuurontwikkeling: langs een drietal sporen zijn er ook aanzetten tot economische ontwikkeling van het gebied passend binnen het geheel van doelstellingen: de agrarische sector, de recreatiesector, en energiewinning in het gebied zijn alle drie als project op de lijst opgenomen.

Prioriteren, businesscase

De uitvoeringsparagraaf zal regelmatig geactualiseerd worden. De eerste actualisering zal primair een betere aansluiting bij de financiële verwachtingen bevatten.

In het Afsprakenkader is een “sluitende businesscase” in het voorjaar van 2012 overeen gekomen. Dat impliceert dat op dat moment een uitvoeringsparagraaf opgesteld moet zijn waarvan de kosten geheel door inkomsten/bijdragen afgedekt zullen zijn.

Procedure

De Stuurgroep Brainport-oost stuurt de ontwikkeling van het RvDA aan, waarbij deze vastgelegd wordt in de ISV, en eveneens die van de NOC en MEROS in de aanpassing van de Provinciale Structuurvisie betreffende dit gebied. Beide structuurvisies zijn in de periode december/januari j.l. in inspraak geweest, en worden momenteel in definitieve besluitvorming gebracht. Voor de Provinciale Structuurvisie betreft dat uiteraard besluitvorming in Provinciale Staten, voor de ISV betreft dat besluitvorming in de raden van de zeven gemeenten.

Inspraak

De ISV heeft tezamen met de plan-MER in de periode december-januari ter inzage gelegen. Dit heeft geresulteerd in een aantal, soms diepgravende, reacties en daarmee in een aantal aanpassingen van de ISV. De Nota van Zienswijzen geeft hier inzicht in. Voorgesteld wordt de Nota van Zienswijzen vast te stellen.

Plan-MER

Tezamen met de ISV is ook een plan-MER geschreven en ter advisering voorgelegd aan de MER-commissie. Het advies van de MER-commissie is toegevoegd aan de stukken. Uit het advies blijkt dat de plan-MER, nadat die grondig aangepast en vooral uitgebreid is, naar het oordeel van de commissie voldoende informatie bevat om een verantwoord besluit over de ISV te kunnen nemen. De commissie geeft een aantal adviezen, n.l.:

- De aangepaste MER openbaar te maken: voorgesteld wordt de stukken integraal te publiceren op de website van de gemeente. Het SRE zal eveneens tot publicatie op haar website overgaan zodra de publicatie op gemeentelijke website(s) een feit is.
- Op een tweetal punten het belang van natuur en milieu mee te wegen in de prioritering van uitvoeringsactiviteiten. De Stuurgroep Brainport-oost is voornemens op korter termijn een besluit te nemen over prioritering van uitvoeringsactiviteiten, en daarbij zal dit advies betrokken worden.

Vaststelling

De Stuurgroep Brainport-oost heeft in haar vergadering van 13 april j.l. ten aanzien van de onder haar verantwoordelijkheid tot stand gebrachte concept ISV betreffende het RvDA inclusief plan-MER en NvZ besloten deze stukken door te sturen naar de zeven gemeenten met het verzoek het besluit tot vaststelling te nemen. Daarmee zal vastgelegd worden dat in het gebied dat begrensd wordt door de ISV, het RvDA, het ruimtelijk beleid gevoerd zal worden conform de ISV (zelfbindend).

Naar zijn aard is de ISV gemeentegrensoverschrijdend. Dat betekent dat aanpassingen van de kaart en/of de tekst vanwege de eventuele consequenties voor het grondgebied van de andere betrokken gemeenten door alle raden geaccordeerd zullen moeten worden.

Partners

Bij de opstelling van de ISV zijn, uiteraard, de betreffende gemeentes betrokken, evenals het SRE dat als initiërend opdrachtgever opgetreden is. Daarnaast zijn ook de provincie, het rijk (via het RVOB) en de beide Waterschappen De Dommel en Aa en Maas als adviseur bij de opstelling betrokken geweest.

Informatie

Door het SRE zal ten behoeve van de raadsleden c.q. leden van de raadscommissies RO, een informatieavond belegd worden waarin nader over de procedurele en inhoudelijke kant van de ISV gesproken zal worden.

Communicatie

Het SRE zal de stukken op haar website publiceren. Ons college zal op verzoek van het SRE hetzelfde doen, daarmee tevens voldoende aan een van de adviezen van de MER-commissie.

Wij stellen u voor de Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa vast te stellen, het plan-MER vast te stellen en de Nota van Zienswijzen te accorderen.

Het advies van de commissie ruimtelijk fysiek zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
de burgemeester, de secretaris,
Drs. A.A.M. Jacobs. A.A.M. Marneffe RA.

Bijlagen

De volgende documenten liggen voor raads- en commissieleden ter inzage in de visiekamer:

- Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa incl. bijbehorende visiekaart en projectenkaart
- Definitief advies Commissie MER
- Nota van zienswijzen

Raadsbesluit 68
Vergadering 5 juli 2011

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 31 mei 2011
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

- **de Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa vast te stellen;**
- **het plan-MER vast te stellen;**
- **de Nota van Zienswijzen te accorderen.**

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 5 juli 2011.

De raad voornoemd,

De voorzitter,

de griffier,